

המרכזיים בה על שם גולדה, דיין ורבין

יום-הכיפורים המדיני

היא נוגדת את התחושה המוסרית של דעת-הקהל העולמית, ואת ההכרה המדינית של מישפחת העמים. בכל מדינה יש דעת-קהל ואופוזיציה, ואין שום ממשלה יכולה להתעלם מהן.

שום לחץ יהודי לא היה עוזר ב-1947, לולא היה העולם דאז משוכנע שיש לפצות את היהודים על זוועות השואה.

בחיים הבינלאומיים, ובייחוד במוסד כמו האו"ם, פועלים גורמים ציניים רבים. אולם שיקולים ציניים לבדם אינם גורמים למהפכות. ההחלטה הבינלאומית המכרעת למען הפלסטינים, שנתקבלה בשבוע שעבר באו"ם, נתאפשרה מפני שבעולם כולו התגבשה בהדרגה התחושה שיש לשים קץ לטרagedיה הממושכת של העם הפלסטיני, ולפתור את בעייתו אחת ולתמיד.

הידרות התיאשו

כרעה זו לא היתה צריכה להיות אנטי-ישראלית. ממשלת-ישראל עצמה היא שהפכה אותה לכזו.

מייד עם כיבוש הגדה המערבית ורצועת-עזה היו אנשים בישראל שראו את הנולד.

גולדה ורבין •
בדרך מן האו"ם

הם הציעו לראש-הממשלה, לוי אשכול, להניח מייד על שולחן האומות תוכנית ישראלית לפיתרון הבעייה הפלסטינית, ולפנות אל העם הפלסטיני עצמו במחווה דרמאטית ברוח זו.

הפיתרון התבקש כמעט מאליו. בעיקבות הישגי צה"ל יכלה ישראל להציע לעם הפלסטיני את השטחים הפלסטיניים שכבשה — הגדה והרצועה — לשם כינון מדינה פלסטינית בהם, תוך שלום והסדר עם ישראל, ועל בסיס של הכרה הדדית.

לוי אשכול דחה הצעה זו מכל-יכול. הוא קיווה שהבעייה הפלסטינית תיעלם מעצמה, וכי השטחים שנכבשו יישארו בידי ישראל לצמיתות. היה זה אשכול שקבע את הקו של שלילה מוחלטת של כל פיתרון פלסטיני — קו שגולדה מאיר המשיכה בו בעקשנות עלאית, בעזרת משה דיין ואבא אבן.

אולם הבעייה הפלסטינית לא נעלמה. להיפך: אירגוני הפידאיון, שהיו עד אז גורם מבוטל, צמחו והתעצמו במהירות. חטיפות-המטוסים ומעשי-ההזוועה השונים עוררו את תשומת ליבו של העולם לבעייה הפלסטינית. העולם ראה במעשים אלה ביטוי לייאוש של עם שנשאר בלא מולדת. בתהליך איטי, אך רציף וממושך, התגברה בעולם ההכרה שיש לפתור את הבעייה הזאת, ולתת לפלסטינים מדינה משלהם.

אינו היתה קיימת תוכנית ישראלית ברורה וסבירה לפיתרון הבעייה, היתה מגמה עולמית זו נכנסת אוטומטית לאפיק רציוני. הרעיון של דו-קיום ישראל-פלסטיני, על פמך פשרה הוגנת, היה כובש את לב העמים יותר מפיתרון קיצוני.

אולם ממשלת-ישראל לא פתחה בפני העולם אפיק כזה. היא התנגדה לכל פיתרון פלסטיני, קיצוני או מתון. שופרות-התעמולה שלה טענו שעצם הרעיון של מדינה פלסטינית, בצד ישראל, הוא התנכלות לישראל. מאחר שגם היידיים המושבעים ביותר של ישראל לא קיבלו טענה זו, נותרה ישראל בודדה לחלוטין במערכה.

הצבעת השבוע שעבר באו"ם היתה תוצאה של תהליך זה. יחד עם ישראל הצביעו רק שלוש מדינות — שתי מדינות מבוטלות וארצות-הברית, שלא הסתירה כלל שהיא מצביעה רק כדי לעשות טובה לישראל, למרות שבעצם היא תומכת בהחלטה. הנמ" נעות המעטות — 20 — יצאו מגידרון כדי להוכיח שאינן מתנגדות חלילה לזכויות (המשך בעמוד 24)

לכבוד גולדה מאיר, משה דיין ויצחק רבין, ביום חגנו ההיסטורי, עם הזמנת האירגון-לשיחור-פלסטין לעצרת האו"ם, הרינו מודים לכם על עזרתכם הנאמנה.

לולא מעשיכם ומחדליכם, לא היינו מגיעים עד הלום.

כאשר תקום המדינה הפלסטינית, נקרא שלושה כיכרות מרכזיים על שמותיכם. בבירכת המהפכה הפלסטינית, יאסר עראפאת.

מיברק כזה לא נשלח, כמובן, עלידי ראש אש"פ לשלושת הנמענים. בחיים המדיניים, אין חוש-חמור מסוג זה קיים.

אך אילו נשלח, לא היתה זאת בדיחה, אלא תיאור הדברים לאשורם.

מה שקרה בשבוע שעבר, עבר את החלומות הקיצוניים ביותר של אש"פ מלפני שנה-שנתיים. גם ידידיו המושבעים ביותר בעולם לא העלו על דעתם שגיתן להעביר באו"ם, כמעט פה-אחד, החלטה המעניקה הכרה בינלאומית באירגון-לשיחור-פלסטין.

מאת

אורי אבנרי

כנציג העם הפלסטיני כולו — מבלי לדרוש ממנו אף רמז של הכרה בזכות-הקיום של מדינת-ישראל.

זהו ניצחון פנטסטי. הוא הוגש לאש"פ על מגש של כסף — עלידי ממשלת-ישראל.

..מינכן חדשה

ישראל, פתחה מקהלת הדוברים הרשמיים מייד בפיומן אחד: העולם נכנע לסחיטת הנפט.

אגדה זו נוחה מאוד. היא מסיחה את הדעת מן השרשרת הרתי-האסונות של מעשי-איוולת, שבוצעו עלידי ממשלות ישראל מאז לוי אשכול ועד יצחק רבין.

עראפאת •
בדרך אל האו"ם

הנפט הוא שעיר-לעזאזל נוח. איש בישראל אינו אשם בכך שיש לערבים נפט. כאשר קובעים כי בכל אשם הנפט, אפשר להתרגו על פחדנותן של מדינות-המערב («מינכן חדשה»). לדגול בעליונותה המוסרית של ישראל, ולהימנע מלהסיק מסקנה כלשהי.

מבחינה זו ממלא פיומן-הנפט בתחום המדיני אותו תפקיד כמו פיומן-המחלל בתחום הצבאי. עלידי הטלת כל האשמה על מחלל חד-פעמי ערב יום-הכיפורים, גיתן להתעלם משרשרת החלטות המוטעות, ההזנחה, העצלנות המחשבתית וההתפרקות הכללית, שגרמו ביחד להתמוטטות ביום-הכיפורים.

אין ספק שחריבה-הנפט, המונחת בנדון העולם הערבי, ממלאת תפקיד חשוב. כל מדינה במערב נאלצת לשקול כיצד עלולה הצבעה אנטי-ערבית שלה להשפיע על אספקת-הדלק שלה.

אולם גורם זה אינו כדאי, ואינו יכול להכריע לבדו.

לפני 27 שנים, כאשר החליט האו"ם על חלוקת ארץ-ישראל בניגוד לרצון הערבי, הוטעל לחץ כלכלי עצום מצד יהדות העולם על מדינות רבות. למען המטרה הקדושה, הפעילו גורמים יהודיים בארצות-הברית סחיטה מוחצת על מדינות קטנות, כמו ליבריה, שהיו תלויות בחברות כלכליות שבשליטה יהודית. העובדות פורסמו והערבים ניסו לא פעם לנצלן כדי להוכיח שהכרעת האו"ם לא היתה אמיתית.

אולם שום סחיטה כלכלית אינה יכולה לגרום להכרעה בינלאומית היסטורית. אם

* קאריקטורה בעיתון ההולנדי דה פולסקראנט, יולי 1974, חתת הכותרת, הפירות ארכיולוגיות בישראל. רבין אומר לגולדה: «תראי מה גיליתי — עם פלסטיני!»

** מיכתב שלי ללוי אשכול, ברוח זו, פורסם ביום החמישי של מילחמת ששת הימים, ב'9 ביוני 1967. נכללה בו התוכנית של מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, והצעה לטרון מישאליעם בשטחים המוחזקים ולפתוח במשא-ומתן עם גורם פלסטיני מוסמך.